

บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของ  
เด็กออทิสติกในโรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงาน  
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร  
Family Role on Social Skills Development of Autistic Children in  
Dome Nursery School under the Office of the Basic Education  
Commission, Bangkok

บิลกิส สุนทรพงษ์

Bilkis Suntonpong

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand.

Email: bilkis01@gmail.com

**Received** March 1, 2019; **Revised** March 12, 2019; **Accepted** August 7, 2019

**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านโคมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ของจำนวนประชากร 100 คนได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 80 คน และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยการจับฉลาก เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาท

ครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น .96 ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ในสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน โดยรวม และด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย และด้านการดำรงชีวิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสร้างสัมพันธภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ในลักษณะครอบครัวที่แตกต่างกันโดยภาพรวม และรายด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย และด้านการควบคุมตนเอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการดำรงชีวิต และด้านการสร้างสัมพันธภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**คำสำคัญ:** ทักษะทางสังคม; ครอบครัว; ออทิสติก

## ABSTRACT

This research aims to (1) study and compares the role of families in the development of social skills of autistic children in Dome Nursery School Under the Office of the Basic Education Commission, Bangkok. The sample size was calculated using Krejcie and Morgan at the confidence level of 95% of the 100 population. The samples were 80 and simple random sampling was used. Research tools a questionnaire about family roles on social skills development of autistic children. Dome Nursery School under the Office of the Basic Education Commission Bangkok. The reliability of the questionnaire was 96. the results are as follows.

1. Results of the study on family roles on social skills development of autistic children. Dome Nursery School under the Office of the Basic Education Commission Bangkok and the whole. Very high

2. Results of comparison of family roles on children's social skills development. Wisdom Dome Nursery School under the Office of the Basic Education Commission, Bangkok in different marital status and adjustment/problem-solving. Interpretation and life. There was no statistically significant difference at .05 level. And the relationship. There was a statistically significant difference .05

3. Results of comparison of family roles on children's social skills development. Wisdom Dome Nursery School under the Office of the Basic Education Commission, Bangkok in a different family-style by overview. And adaptation /problem-solving. Interpretation and self-control. There was no statistically significant difference at .05 level. And the relationship. There were statistically significant differences at the .05 level.

**Keywords:** Social Skills; Family; Autistic

## บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย วรรคสองกำหนดว่าการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ วรรคสามกำหนดว่าการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และวรรคสี่กำหนดว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบ ที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น อีกทั้งแนวทางการจัดการศึกษาในมาตรา 22 กำหนดว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดการศึกษาให้กับเด็กพิการ ในรูปแบบของโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ การเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติทั่วไป การเตรียมความพร้อมและการฟื้นฟูสมรรถภาพของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดและห้องเรียนคู่ขนานเด็ก ออทิสติกในโรงเรียนปกติ โดยการกำกับดูแลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547)

เด็กออทิสติกเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มหนึ่งที่มีความบกพร่องของพัฒนาการหลายด้านได้แก่ ความบกพร่องของทางสังคม การสื่อสาร จินตนาการ และ

การแสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ (Howlin, Cohen & Hadwin, 1998) เด็กออทิสติกที่เข้าโรงเรียนเรียนร่วมกับเด็กปกติมักจะไม่สามารถประสบความสำเร็จ เนื่องจากปัญหาในการเข้ากับเพื่อน การเล่นและการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น การขาดทักษะทางสังคมเป็นปัญหาหลักของเด็กออทิสติก (ดารณี อุทัยรัตนกิจ, 2545)

เด็กออทิสติกขาดความเข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคม การสร้างปฏิสัมพันธ์ไม่เป็นธรรมชาติมีพฤติกรรมทางสังคมไม่สมวัย ไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวหรือบุคคลรอบข้าง แม้บุคคลในครอบครัวมีขอบเขตจำกัดในการแสดงออกทางสีหน้าและการสื่อสารอารมณ์ไม่สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่สามารถรับรู้การแสดงอารมณ์ทางใบหน้าและท่าทาง เพราะเด็กอ่านจิตใจคนอื่นไม่เป็น เมื่อเด็กขาดกระบวนการคิดที่เป็นนามธรรม จึงจะเห็นได้เสมอว่าเด็กออทิสติกหัวเราะเมื่อเห็นแม่ร้องไห้ แม่เด็กที่ได้รับการปรับพฤติกรรมและสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้แล้วยังหัวเราะเมื่อเพื่อนถูกครูทำโทษ จากพฤติกรรมเหล่านี้ทำให้เด็กออทิสติกไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนและบุคคลทั่วไป และมีปัญหาทักษะทางสังคม (เพ็ญแข ลิมศิลา, 2545)

ทักษะทางสังคมเป็นทักษะและมีความสำคัญต่อมนุษย์ในการดำรงชีพและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมทุกระดับ ตั้งแต่สังคมเล็กๆ คือ ครอบครัว สังคมห้องเรียน โรงเรียน อาชีพการงาน ชุมชน ประเทศ จนกระทั่งสังคมโลก ต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กันโดยอาศัยทักษะทางสังคม (ศรีกัลยา พิงแสงสี, 2539) ทักษะทางสังคมมีความสำคัญต่อการพัฒนาการทางสังคมของเด็กมากและส่งผลกระทบต่อตัวเด็กในทุก ๆ ด้านทั้งทางด้านจิตใจ สังคม การเรียน การปรับตัวทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ดังนั้นจึงควรมีการแก้ไขและพัฒนาทักษะทางสังคมแก่ให้เด็ก โดยความร่วมมือของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา, 2536) การพัฒนาทักษะทางสังคมและประสบการณ์ การที่ประสบความสำเร็จให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องกระทำตั้งแต่เริ่มแรก เพราะทักษะทางสังคมจะทำให้เด็กมีพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดี สามารถพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเหมาะสม ช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เหมือนเด็กปกติ (Cook and Others, 1996) ทักษะทางสังคมมีความสำคัญเพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และมีความสำคัญต่อมนุษย์ที่จะดำรงชีวิต

และทำให้การทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การขาดทักษะทางสังคมอาจก่อให้เกิดผลในทางลบต่อบุคคลเป็นอันมาก การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยากก่อให้เกิดความขัดแย้งและมีปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ขาดโอกาสในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้และแนวปฏิบัติให้กับเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้กับเด็กสามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคมเพราะผู้ปกครองเป็นผู้ใกล้ชิด เผชิญกับปัญหาและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในตัวเด็กมากที่สุด (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2542)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม สถานภาพสมรส และลักษณะครอบครัว

### วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านโคมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ของจำนวนประชากร 100 คนได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 80 คน และสุ่มแบบง่าย (random sampling) ด้วยการจับฉลาก

### 3. ตัวแปรที่ศึกษา

#### 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

##### 3.1.1 สถานภาพสมรส

##### 3.1.1.1 อยู่ด้วยกัน

##### 3.1.1.2 แยกกันอยู่

##### 3.1.2 ลักษณะครอบครัว

##### 3.1.2.1 ครอบครัวเดี่ยว

##### 3.1.2.2 ครอบครัวขยาย

3.2 ตัวแปรตาม บทบาทครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน คือ

##### 3.2.1 ด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา

##### 3.2.2 ด้านการสื่อความหมาย

##### 3.2.3 ด้านการควบคุมตนเอง

##### 3.2.4 ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน

##### 3.2.5 ด้านการสร้างสัมพันธภาพ

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (multiple choices) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพสมรส และลักษณะครอบครัวของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการดำรงชีวิต และด้านการสร้างสัมพันธภาพ โดยมีระดับการปฏิบัติให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติกับเด็กมากที่สุด มีการปฏิบัติกับเด็กมาก มีการปฏิบัติกับเด็กปานกลาง และมีการปฏิบัติกับเด็กน้อย มีการปฏิบัติกับเด็กน้อยที่สุด แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น .96

### **การวิเคราะห์ข้อมูล**

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ซึ่ง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับผู้ปกครอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนัดวันรับกลับคืน จำนวน 80 ฉบับได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ด้วยการหาค่าร้อยละ เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนตัวสถานภาพสมรส และลักษณะครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร กรณี 2 กลุ่มใช้สถิติ t-test แบบ Independent

### **ผลการวิจัย**

ผลการศึกษาบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกโรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษารoles of familyต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน



กรุงเทพมหานครโดยภาพรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการดำรงชีวิต และด้านการสร้างสัมพันธภาพ พบว่า อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ในสถานภาพสมรสที่แตกต่างกันโดยรวม และด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย และด้านการดำรงชีวิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสร้างสัมพันธภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ในลักษณะครอบครัวที่แตกต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย และด้านการควบคุมตนเอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการดำรงชีวิต และด้านการสร้างสัมพันธภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

### อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยในการศึกษาเรื่อง บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษามหาวิทยาลัยของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานครโดยภาพรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการดำรงชีวิต และด้านการสร้างสัมพันธภาพ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางโรงเรียน

อนุบาลบ้านโคมได้มีโครงการ “สานฝัน” ซึ่งเป็นโครงการนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกด้านมาฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกทักษะดังกล่าวด้วย เมื่อผู้ปกครองได้เข้ามาร่วมฝึกทักษะได้รับความรู้ ความจำเป็น และความบกพร่องในทักษะดังกล่าวของเด็กออทิสติก จึงเห็นถึงความสำคัญของทักษะด้านต่าง ๆ ของเด็กออทิสติก จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้าน ด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการดำรงชีวิต และด้านการสร้างสัมพันธภาพ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มัทนา บุญสิงห์ (2554) ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้ปกครองต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้น : ศึกษาเฉพาะกรณี สมาชิกชมรมผู้ปกครองบุคคลสมาธิสั้นแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร พบว่า สมาชิกชมรมผู้ปกครองบุคคลสมาธิสั้นแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร มีบทบาทต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมเด็กสมาธิสั้น โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการดำรงชีวิต และด้านการสร้างสัมพันธภาพ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ในประเภทสถานภาพสมรสที่แตกต่างกันโดยภาพรวม และรายด้าน ด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย และด้านการดำรงชีวิต ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ด้านการปรับตัว/การแก้ไข้ปัญหา การสื่อความหมาย และการดำรงชีวิต เป็นปัญหาเฉพาะตัวของเด็กออทิสติก ไม่ว่าครอบครัวที่อยู่ด้วยกันหรือครอบครัวแยกกันอยู่ก็พบกับปัญหาเช่นเดียวกัน จึงทำบทบาทต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก ด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย และด้านการดำรงชีวิต ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิรันดร์ คำยอง (2550) ศึกษาเรื่อง บทบาทครอบครัวในการเสริมศักยภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โรงเรียนรังษิวิทยา พบว่า ครอบครัวที่มีสถานภาพสมรส

แตกต่างกัน มีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพนักเรียน ไม่แตกต่างกันโดยภาพรวม และรายด้าน ด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย และด้านการดำรงชีวิต ส่วนด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสร้างสัมพันธภาพ แตกต่างกันโดยที่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ครอบครัวที่แยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าครอบครัวที่อยู่ด้วยกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครอบครัวที่แยกกันอยู่ลูกจะอยู่กับพ่อ หรือแม่คนใดคนหนึ่ง การดำรงชีวิตเปลี่ยนไปครอบครัวมีเวลาให้กับลูกน้อยลง ทำให้ครอบครัวมีบทบาทต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสร้างสัมพันธภาพ แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิรันดร์ คำยอง (2550, หน้า 63) ศึกษาเรื่อง *บทบาทครอบครัวในการเสริมศักยภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โรงเรียนรังสิวิทยา* พบว่า ครอบครัวที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพนักเรียน แตกต่างกัน ในด้านการควบคุมตนเอง และด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพ

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โรงเรียนอนุบาลบ้านโคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ในของลักษณะครอบครัวที่แตกต่างกันโดยภาพรวม และรายด้าน ด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย และด้านการดำรงชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ลักษณะด้านการปรับตัว/การแก้ปัญหา การสื่อความหมาย และการดำรงชีวิต เป็นลักษณะที่เป็นปัญหาต่อสัมพันธภาพทางสังคมของเด็กออทิสติกที่ไม่ว่าครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยายต้องประสบปัญหาเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงทำให้ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายมีบทบาทไม่แตกต่างกันในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สาวิตรี แสงศิลป์ (2551) ศึกษาเรื่อง *บทบาทของครอบครัวและสถานศึกษาในการพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน* พบว่า ครอบครัวที่มีลักษณะแตกต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้าน ส่วนด้านการควบคุมควบคุมตนเอง และด้านการสร้างสัมพันธภาพ แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็น

เพราะการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของแต่ละคนแตกต่างกัน วิธีชีวิตของครอบครัวเกี่ยวกับครอบครัวขยายก็ไม่เหมือนกัน ครอบครัวขยายมีสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้นอบอุ่นของเครือญาติ ไม่ว่าจะเป็นจาก ปู่ ย่า ตา ยาย หรือคนอื่น ๆ ในบ้าน ส่วนครอบครัวเดี่ยวมีเพียงพ่อกับแม่ และลูก ๆ เท่านั้น จึงทำให้ครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยาย มีบทบาทต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมเด็กออกทิสติก ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสร้างสัมพันธภาพ แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มัทนา บุญสิงห์ (2554) ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้ปกครองต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้น : ศึกษาเฉพาะกรณี สมาชิกชมรมผู้ปกครองบุคคลสมาธิสั้นแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร พบว่า สมาชิกชมรมผู้ปกครองบุคคลสมาธิสั้นที่มีลักษณะครอบครัวแตกต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้นแตกต่างกัน ในด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสร้างสัมพันธภาพ

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. โรงเรียนเรียนควรจัดกิจกรรมในโครงการ “สานฝัน” อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น เพื่อเป็นการฝึกผู้ปกครองในการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างถูกวิธี
2. ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาทักษะทางสังคม ในการดำรงชีวิตเด็กออทิสติก ให้มากขึ้น เพราะจากผลการวิจัยผู้ปกครองมีบทบาทในด้านนี้ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

#### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาบทบาทผู้ปกครองในการพัฒนาทักษะทางด้านอื่น ๆ ของเด็กออทิสติก
2. ศึกษาองค์ประกอบในด้านการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับเด็กออทิสติก

## เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ*. กรุงเทพฯ: โซติสุขการพิมพ์.
- ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา. (2536). *แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2545). *การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กออทิสติกในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิรันดร์ คำทอง, (2550), *บทบาทของครอบครัวในการเสริมสร้างศักยภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โรงเรียนรังสีวิทยา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพ็ญแข ลิมศิลา. (2545). *คู่มือการฝึกและดูแลเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ:โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์.
- มัทนา บุญสิงห์. (2554). *บทบาทครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้น: ศึกษาเฉพาะกรณี สมาชิกชมรมผู้ปกครองบุคคลสมาธิสั้นแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีกัลยา พึ่งแสงสี. (2539). *การศึกษาพฤติกรรมของครูในการส่งเสริมทักษะทางสังคมให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาวิตรี แสงศิลป์. (2551). *บทบาทของครอบครัวและสถานศึกษาในการพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*.
- Cook and Others. (1996). *Initial national report on the convention of the rights of the child*.

- Howlin P., Baren, Cohen, S., & Hadwin, J. (1998). *Teaching children with autism to mind-read: A practical guide for parents and professionals*. West Sussex, England: John Wiley & Sons, Ltd.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research Activities. *Education and Psychological Measurement*, 30, 607–610.